

JUSTYNA GÓRSKA

TYLKOPOLSKU.PL

*HISTORIA JABŁKIEM
SIĘ TOCZY*

Niniejsza publikacja jest przeznaczona do nauki języka polskiego jako obcego na poziomie B1/B1+. Zawiera tekst na temat historii uprawy jabłek w Polsce i na świecie, ciekawostki na temat tych owoców oraz przepis kulinarny. Wszystkie teksty są punktem wyjścia do zadań gramatycznych. Z e-booka można korzystać pod okiem nauczyciela lub samodzielnie (dzięki załączonemu kluczowi odpowiedzi). Ten oraz inne e-booki można pobrać ze strony: <https://tylkopopolsku.pl/materialy-do-pobrania/>

Copyright © by Justyna Górka, 2024

www.tylkopopolsku.pl

Copyright ilustracje © canva.com

HISTORIA JABŁKA

1. Uzupełnij luki poprawnymi formami słów w nawiasach.

...**Najstarsze ślady**... 0(*najstarsze ślady*) dziko rosnących jabłoni pochodzą sprzed około 8500 lat z terenów dzisiejszej Turcji. Pierwsze 1(*szlachetne odmiany*) tych drzew owocowych wyszły spod ręki człowieka z terenów dzisiejszego Kaukazu i Półwyspu Anatolijskiego dwa tysiące lat później. Stąd 2(*nasiona*) jabłoni powędrowały do Egiptu i Palestyny. Pierwsze odmiany słodkiej jabłoni powstały około 4000 lat temu na Bliskim Wschodzie, a wraz z upowszechnieniem się handlu, rolnictwa i wędrowek ludzi dostały się do Grecji i Rzymu. W 3(*kroniki starorzymskie*), sprzed ponad 3000 lat, można znaleźć zapiski o uprawie 26 gatunków tego owocu.

..... 4(*jabłka*) są jednymi z najważniejszych owoców uprawianych w Polsce, a 5(*one*) historia w naszym kraju jest długa i bogata. 6(*pierwsze jabłonie*) pojawiły się na terenach dzisiejszej Polski już w czasach starożytnych, przybывая tu najprawdopodobniej wraz z Rzymianami. W średniowieczu jabłka zyskały na popularności dzięki 7(*klasztery*), gdzie zakonnicy starannie pielęgowali sady i propagowali 8(*uprawa*) różnych jego gatunków.

Renesans przyniósł dalszy rozwój 9(*sadownictwo*) w Polsce, głównie dzięki wpływom królowej Bony Sforzy, która przywiozła ze sobą nowe gatunki owoców i warzyw z Włoch. Z czasem sadownictwo stało się 10(*integralna część*) polskiego rolnictwa, a jabłka zaczęły odgrywać ważną rolę w diecie i kulturze Polaków.

Polska ma doskonałe warunki klimatyczne i glebowe do uprawy 11(jabłka), co sprawia, że nasz kraj jest jednym z największych producentów tego owocu na świecie. Klimat umiarkowany z 12(odpowiednia ilość) opadów i słońca sprzyja zarówno rozwojowi sadów, jak i dojrzewaniu owoców o doskonałym smaku i aromacie. W Polsce uprawia się wiele 13(różne odmiany) jabłek, z których każda ma swoje unikatowe cechy. Do najpopularniejszych należą „Szampion”, „Ligol”, „Jonagold”, „Idared” oraz „Gala”. Każda z nich charakteryzuje się innym smakiem, kolorem i strukturą, dzięki czemu polskie jabłka są cenione zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym.

Dzisiejsze sadownictwo jabłoni w Polsce to efekt 14(wieloletnie badania) i selekcji odmian, które najlepiej radzą sobie w naszym klimacie. Polska stała się także liderem w 15(produkcja) ekologicznych jabłek, co wynika z rosnącego zainteresowania 16(zdrowa żywność). Warto podkreślić, że polskie jabłka są eksportowane na cały świat, a ich jakość i smak są wysoko oceniane przez 17(konsumenci).

Jabłka odgrywają ważną rolę w 18(polska kultura) i tradycji kulinarnej. Są składnikiem wielu potraw, od ciast po przetwory, a także stanowią podstawę 19(popularne napoje) takich jak cydr. Jabłka są nie tylko zdrowym i smacznym owocem, ale również symbolem polskiego dziedzictwa sadowniczego, które sięga wielu 20(wieki) wstecz.

Na podstawie: <https://www.refal.eu/warto-wiedziec/tysiace-lat-historii-jablka>
<https://trsk.pl/20230227187/jab-ka-w-polsce-historia-i-ciekawostki-o-naszym-ulubionym-owocu>

COŚ SŁODKIEGO

2. Uzupełnij przepis na szarlotkę (autorstwa mojej mamy) odpowiednimi formami słów podanych w nawiasach.

- 0,5 kg mąki
- 250 g margaryny
- 1 łyżka smalcu
- 3 jajka
- 1 niecała szklanka cukru
- 1 czubata łyżka śmietany
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- 0,5 szklanki cukru do bezy
- cynamon (opcjonalnie)
- 1 kg jabłek

Do mąki ...**dodaj**... 0(**dodać**) margarynę i smalec. 1(**posiekać**)
wszystko razem. Później do ciasta 2(**wbić**) żółtka,
..... 3(**dosypać**) cukier i proszek do pieczenia oraz
..... 4(**dołożyć**) śmietanę. Wszystko
5(**zagnieść**) i szybko 6(**wyrobić**) ciasto. 1/3 ciasta
..... 7(**odkroić**) i 8(**schować**) do zamrażarki.
Blachę 9(**wyłożyć**) papierem do pieczenia i
10(**przełożyć**) ciasto. 11(**wylepić**) ciastem dno i brzegi
blachy (do połowy wysokości). 12(**nakłuć**) kilkakrotnie
ciasto widelcem. 13(**zapiekać**) przez około 10 minut w
200 stopniach Celsjusza. Gdy ciasto będzie zarumienione
..... 14(**wyjąć**) je z piekarnika i
15(**umieścić**) na nim pokrojone w nieduże cząstki jabłka. Możesz posypać
je cynamonem. 16(**pokryć**) wszystko ubitą pianą z
trzech białek, szczypty soli i cukru. Na wierzch
17(**zetrzeć**) na tarce ciasto wyjęte z zamrażarki.
18(**piec**) około 60 minut w temperaturze 180 stopni.

CIEKAWOSTKI

3. Uzupełnij luki poprawnymi formami słów w nawiasach.

• 1

Aby wyprodukować
litr ...cydru... (cydr)
potrzeba ok. 36
.....
(jabłko).

• 2

100-gramowe jabłko ma ok.
50 (kaloria).
Jest źródłem błonnika
rozpuszczalnego, czyli
pektyn, które obniżają
poziom cholesterol
we krwi oraz pomagają
w trawieniu pokarmów.

• 3

Aby jabłonie wydały swój
pierwszy owoc potrzeba ok.
5 (rok). Średniej
wielkości jabłoni może
dostarczyć tyle jabłek, że
można by nimi wypełnić
84 (skrzynka)
po 10 kilo każda.

• 4

Uprawa jabłek w Polsce
według danych GUS-u
na 2019 rok
prowadzona jest
na powierzchni ok.
176 103
(hektar).

• 5

Według legendy pierwsza jabłoni
została odnaleziona
na terenie dzisiejszego
Kazachstanu. Jej owoce były małe
i kwaśne. Legendarne jabłonie
miały pnie o szerokości mniej
więcej 2 metrów i sięgały
ok. 30 (metry)
wysokości.

• 6

Na całym świecie
rośnie ponad 7500
.....
(odmiana) jabłoni, aby
ich spróbować
potrzebowalibyśmy
ok. 20 lat.

ODPOWIEDZI

Zadanie 1

0. najstarsze ślady, 1. szlachetne odmiany, 2. nasiona, 3. kronikach starorzyskich, 4. jabłka, 5. ich, 6. pierwsze jabłonie, 7. klasztorom, 8. uprawę, 9. sadownictwa, 10. integralną częścią, 11. jabłek, 12. odpowiednią ilością, 13. różnych odmian, 14. wieloletnich badań, 15. produkcji, 16. zdrową żywnością, 17. konsumentów, 18. polskiej kulturze, 19. popularnych napojów/napoi, 20. wieków

Zadanie 2

0. dodaj, 1. posiekaj, 2. dosyp, 4. dołóż, 5. zagnieć, 6. wyrób, 7. odkrój, 8. schowaj, 9. wyłóż, 10. przełóż, 11. wylep, 12. nakłuj, 13. zapiekaj, 14. wyjmij, 15. umieść, 16. pokryj, 17. zetrzyj, 18. piecz

Zadanie 3

1. cydru, jabłek, 2. kalorii, 3. lat, skrzynki, 4. hektary, 5. metrów, 6. odmian